

แถลงข่าว

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

เรื่อง

ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาความสามารถรองรับมลสารทางอากาศบริเวณพื้นที่มาบตาพุด

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้รับข้อร้องเรียนและมีความห่วงใยเกี่ยวกับการดำเนินการสิทธิของประชาชนที่อยู่อาศัยในพื้นที่อุตสาหกรรมทั้งในด้านสิทธิที่จะมีชีวิตในสภาพแวดล้อมที่ไม่เป็นภัย ตลอดจนสิทธิของชุมชนที่จะมีส่วนร่วมในการรับรู้และร่วมกำหนดแนวทางการพัฒนาพื้นที่และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามเจตน์จำนงของรัฐธรรมนูญ

ด้วยเหตุนี้คณะกรรมการฯ จึงให้ความสนใจและติดตามการศึกษาความสามารถรองรับมลสารทางอากาศบริเวณพื้นที่มาบตาพุด จังหวัดระยอง ซึ่งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๑ ให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและกรมควบคุมมลพิษประเทศไทยดำเนินการศึกษา ปัจจุบันการศึกษาดังกล่าวยังอยู่ในขั้นตอนการศึกษาและตรวจสอบข้อมูลโดยคาดว่าจะแล้วเสร็จประมาณเดือนธันวาคม ๒๕๔๗ และคณะกรรมการฯ ใคร่ขอแถลงข้อคิดเห็นขั้นต้นเกี่ยวกับการศึกษาดังกล่าวดังนี้

๑. การศึกษาความสามารถรองรับมลสารทางอากาศในบริเวณพื้นที่มาบตาพุดเป็นโครงการแรกของประเทศไทย นับเป็นความก้าวหน้าที่น่าชื่นชม และควรให้มีการศึกษาในลักษณะเดียวกันในทุกพื้นที่อุตสาหกรรมสำคัญและพื้นที่ที่ถูกกำหนดให้รองรับอุตสาหกรรมสำคัญทุกแห่ง เพื่อประโยชน์ในการวางแผน และบริหารจัดการเชิงป้องกัน ซึ่งจะได้ผลดีกว่าการติดตามเยียวยาแก้ไขปัญหา
๒. นอกจากการศึกษาความสามารถรองรับมลสารทางอากาศแล้ว รัฐบาลควรให้มีการศึกษาเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบายและการบริหารจัดการซึ่งมีขอบเขตครอบคลุมมิติพิเศษด้านอื่นๆ รวมทั้งด้านความสามารถในการรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมในมิติอื่นๆ เช่น ด้านสังคม เศรษฐกิจ สิทธิมนุษยชน และด้านสุขภาพ

๓. การนำผลการศึกษานี้ไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการตัดสินใจให้พื้นที่มาบตาพุดรองรับโครงการปิโตรเคมีระยะที่ ๓ จะต้องคำนึงถึงข้อจำกัดของการศึกษาซึ่งนอกจากจะเป็นการศึกษาเฉพาะเรื่องมลสารทางอากาศแล้ว ข้อจำกัดทางเทคนิคยังทำให้ไม่สามารถครอบคลุมมลสารทางอากาศที่สำคัญในพื้นที่ได้ทั้งหมด กล่าวคือครอบคลุมเฉพาะ ไนโตรเจนไดออกไซด์ ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ และฝุ่นละอองเท่านั้น มิได้ครอบคลุมมลสารสำคัญที่เป็นต้นเหตุของข้อร้องเรียน เช่น ไอระเหยสารอินทรีย์ซึ่งมีกลิ่นเหม็นและเป็นสารก่อมะเร็ง และโอโซนซึ่งมีการตรวจพบว่าเกินค่ามาตรฐานแล้ว ฉะนั้น ผลการศึกษาจึงเป็นเพียงส่วนหนึ่งของมลสารที่ประชาชนในพื้นที่มาบตาพุดต้องเผชิญอยู่ในปัจจุบันเท่านั้น

๔. การขอให้โรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่สนับสนุนการศึกษามีใช้การใช้หลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายที่ถูกต้อง เพราะการศึกษานี้เป็นส่วนหนึ่งของการวางแผนเพื่อบริหารจัดการและกำหนดมาตรการสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม ซึ่งควรเป็นความรับผิดชอบของภาครัฐ การที่โรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่เป็นแหล่งทุนสำคัญของการศึกษา มีความเสี่ยงต่อปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อน และผลการศึกษาอาจจะไม่ได้รับการยอมรับจากสาธารณชน เพราะอาจถูกมองว่าไม่เป็นกลาง

อย่างไรก็ดี เนื่องจากผลการศึกษานี้มีความสำคัญทั้งในด้านวิชาการและด้านนโยบาย เพราะจะมีนัยสำคัญต่อการกำหนดอนาคตการพัฒนาของพื้นที่มาบตาพุด ฉะนั้นคณะกรรมการฯ จึงใคร่ขอให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยนำเสนอผลการศึกษาเพื่อให้หน่วยงานและองค์กรต่างๆ ทั้งในภาครัฐ เอกชน และประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนในพื้นที่ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยน เรียนรู้ และแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวางทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผลการศึกษาและการนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

วันพุธที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๗

ผู้แถลง

๑. นายวสันต์ พานิช กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๒. นางปาริชาติ ศิวะรักษ์ ประธานคณะกรรมการด้านพลังงาน อุตสาหกรรม และสิ่งแวดล้อม